

УДК 327(430+44)(075.8)

Вікторія Рунєєва

**ПОЛІТИКА ФРАНЦІЇ
У СХІДНОМУ
СЕРЕДЗЕМНОМОР'І:
ПРІОРИТЕТИ ТА ВИКЛИКИ**

Стаття присвячена дослідженню середземноморської політики Франції, виявленню основних цілей країни у регіоні, а також аналізу її ролі у просуванні міжрегіонального співробітництва ЄС з країнами Східного Середземномор'я. Особлива увага присвячена визначенню пріоритетних галузей у співробітництві Франції з середземноморськими партнерами, аналізу французької ініціативи щодо створення Союзу для Середземномор'я та ролі Туреччини у формуванні сучасної політики країни щодо зазначеного регіону.

Ключові слова: Франція, ЄС, ініціатива, Східне Середземномор'я, співробітництво.

Постановка проблеми. Східне Середземномор'я – це регіон, у якому мали місце громадянські війни, складні міждержавні конфлікти і невщухаюча боротьба за лідерство. А після Арабської весни – шлях, яким міграція та тероризм поширилися Європою. З іншого боку, це регіон з економічними та стратегічними перспективами, що зберігає свою важливість для впливових міжнародних гравців з точки зору безпеки та розвитку.

Для Франції Середземне море – це міст до Африки та колишніх французьких колоній, тому її середземноморська політика характеризується багаторівневим підходом і зацікавленістю в поглибленні відносин з усіма країнами регіону шляхом розширення багатостороннього діалогу, просування політики, орієнтованої на громадянське суспільство, і підтримки

європейських амбіцій. Політика Парижу у регіоні тісно переплітається з політикою ЄС, ґрунтуючись на спільних інтересах та цінностях. Франція вірить, що ЄС може і повинен відігравати набагато більшу роль у регіоні, ніж просто бути спостерігачем або інвестором, та активно цьому сприяє.

Метою статті є дослідження ролі Франції та її діяльності у Середземноморському регіоні та, зокрема, Східному Середземномор'ї, шляхом аналізу основних пріоритетів країни у зазначеному регіоні, її участі у європейських проектах і реалізації власних ініціатив.

Аналіз актуальних публікацій та досліджень. Для ретельного дослідження зазначеного питання було проаналізовано праці зарубіжних дослідників, опубліковані після 2008 року, задля отримання більш сучасної та всебічної інформації. Були використані роботи таких зарубіжних дослідників як Т. Аларанта [2], Ф. Корпич [5], Е. Солер і Леча [9], Д. Шмід [8], Г. Йилдрим [11] та інші. Також було залучено офіційні доповіді Міністерства закордонних справ Франції та довідки незалежних центрів дослідження, зокрема, Міжнародного інституту стратегічних досліджень. Ці праці присвячені всебічному аналізу французької політики стосовно Середземноморського регіону, а також визначенню ролі Парижу у формуванні та розвитку політики ЄС щодо зазначеного регіону від початку Барселонського процесу до сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Середземноморський регіон традиційно знаходиться серед пріоритетів зовнішньої політики Франції. Задля нарощування співробітництва з середземноморськими країнами та поширення свого впливу у регіоні Париж бере активну участь у європейських ініціативах, а також пропонує власні. Така активна позиція виходить із того, що Середземноморський регіон є критично важливим для підтримки миру та стабільності у Європі, а також як

платформа для великих інвестиційних та інфраструктурних проектів, шлях до Африки, колишніх французьких колоній тощо. Виявлення нових запасів енергетичних ресурсів у Середземномор'ї у 2010-х роках сприяло посиленню значення регіону для Франції та ЄС, однак, у той самий час, призвело до конкуренції та загострення протиріч у регіоні. Крім того, арабська весна помітно ускладнила реалізацію як французьких ініціатив, так і ЄС, спонукаючи Париж шукати нові шляхи досягнення власних цілей у Східному Середземномор'ї.

Від початку Барселонського процесу у 1995 році тодішній президент Франції Ж. Ширак постійно наголошував на важливості нової ініціативи у покращенні відносин ЄС з Середземномор'ям. Париж був активним учасником зазначеного процесу, досягненням якого стало прийняття Барселонської декларації, що встановила багатостороннє партнерство між країнами-членами ЄС та середземноморськими партнерами, ставлячи за мету створення зони миру та стабільності, а також поглиблення діалогу як у рамках ЄС, так і на двосторонньому рівні між самими країнами. Було визначено три ключові сфери співробітництва: політична, економічна та соціальна (людська, культурна). У 2005 році міграція була додана як четверта сфера політики партнерства [1]. Однак, Барселонський процес, хоч і став прикладом загального прогресу у євро-середземноморських відносинах, не мав достатньої сили, щоб бути імпульсом для нарощування подальшого економічного, політичного та соціального співробітництва. Виходячи із цього, зусилля Франції були спрямовані на пошук іншого інструменту для реалізації своїх інтересів щодо Середземноморського регіону. Наприклад, Європейська політика сусідства (ЄПС), яка на початку 2000-х років стала новою ініціативою ЄС і була спрямована на створення зони

стабільності, миру та процвітання на півдні та сході.

Як один із двигунів ЄС, Франція приділяла та продовжує приділяти багато уваги і східним, і південним партнерам, які необхідні для підтримки стабільності та безпеки у Європі, а отже, і забезпечення стабільності й процвітання самої Франції. Окрім нарощування співробітництва з країнами Середземномор'я з широкого кола питань як у рамках ЄС, так і на двосторонньому рівні, Париж зайняв активну позицію стосовно врегулювання конфліктів у Близькосхідному регіоні, шляхом сприяння політичному діалогу у рамках міжнародних організацій (ООН, ЛАГ, Африканський союз тощо) та просуванні ЄС у ролі гаранта дотримання міжнародного права й надання гуманітарної допомоги. Таку активність можна пояснити не лише бажанням зміцнити відносини з потенційними партнерами, а також прагненням укріпити мир і не допустити посилення терористичної загрози та збільшення потоку мігрантів, що нерідко є головними наслідками нестабільності у Середземноморському регіоні.

Важливо відзначити, через своє історичне походження та колоніальне минуле Париж прагнув зайняти місце лідера у ЄС та Середземномор'ї шляхом залучення середземноморських країн до діалогу та організації нових платформ і форматів для ефективної взаємодії [7]. Наприклад, французька ініціатива Середземноморського Союзу, яка була оприлюднена Н. Саркозі під час його візиту до Марокко у жовтні 2007 року, якраз була покликана сприяти поглибленню діалогу з середземноморськими партнерами та розглядалася як можливість для повернення Франції лідерства у Європі та Середземномор'ї. Ця ідея вигідно перепліталася із тим, що Франція мала головувати в ЄС у другому півріччі 2008 р. Крім того, зазначена ініціатива базувалася

на прагненні створити організацію, що не підпадала б під бюрократичні процедури Брюсселя, та сприяла б кращому розумінню між Заходом та Ісламом [7]. Н. Саркозі вважав, що це зробить Францію «мостом» між Європою та Африкою, що здавна входила до сфери її інтересів. Крім того, враховуючи негативне ставлення Парижу до входження Туреччини у ЄС, Середземноморський Союз міг би вирішити і це питання, ставши альтернативою вступу Туреччини до ЄС. Доречно наголосити, що Франція ніколи не вважала Туреччину європейською державою, але розглядала її як сильну середземноморську державу, яка могла б відігравати ключову роль у поглибленні співробітництва між країнами-членами ЄС та середземноморськими партнерами.

Проте, для багатьох країн Центральної та Північної Європи характерними були побоювання щодо цієї ініціативи, адже пропозиція Франції загалом не передбачала їх участі у Союзі. А деякі країни арабського світу побачили у цій ідеї ще одну спробу Франції повернути своє лідерство у регіоні. Також країни-члени ЄС не були зацікавлені у фінансуванні нового утворення, яке навіть не перебувало під егідою ЄС та могло б стати конкурентом для східної політики Євросоюзу. Це призвело до тиску на Францію з метою змін у її пропозиції, що, у свою чергу, зробило б її більш прийнятною для інших. Але саме тиск зі сторони Німеччини привів до кардинальних змін у французькій ініціативі у 2008 році та спонукав Париж надати Середземноморському Союзу більш європейських рис [9].

У липні 2008 р. у Парижі відбувся перший саміт 43 країн, що заснував «Барселонський процес – Союз для Середземномор'я», який з часом став називатися лише Союз для Середземномор'я. Політичні експерти вважали цю зустріч справжнім успіхом французької дипломатії, доказом

інтенсивної участі й зацікавленості Н. Саркозі в Середземноморському регіоні загалом, і, зокрема, Східному Середземномор'ї. Підводячи підсумки свого головування в ЄС, Париж висловив надію, що Союз для Середземномор'я зможе стати платформою постійного діалогу та співробітництва між Європою та Середземномор'ям, а, отже, і з арабськими країнами також. Це, у свою чергу, відповідало б стратегічним інтересам Парижу та підкреслювало традиційну риторику французьких еліт щодо винятковості Франції у світі [2]. Таким чином, Паризький саміт започаткував новий етап у відносинах між Європою та Середземномор'ям, для якого стали характерними регулярні саміти, створення інституційних утворень і надання більшого значення міжурядовому виміру співробітництва. На перший план вийшли розвиток інфраструктури, розбудова сонячної енергії та очищення морського простору, а також питання вищої освіти, цивільного захисту і розвиток бізнесу [9]. Однак, загострення арабо-ізраїльського конфлікту на Близькому Сході у 2008 р. заморозило низку можливостей для подальшого прогресу у напрямку Союзу, а арабська весна поховала більшість амбітних французьких надій на цей проект.

Після Н. Саркозі президентом Франції став Ф. Олланд, підхід якого до Середземномор'я був відмінним від того, який реалізовував його попередник. Зовнішньополітична діяльність Ф. Олланда була більше сконцентрована на самій Європі, а не на проблемах за її межами. Однак, Арабська весна вплинула на Середземноморський регіон і його значення для міжнародних гравців. На перший план вийшли нові актори, зацікавлені у посиленні своєї присутності в регіоні. Незважаючи на більш-менш позитивну першу реакцію на події в арабському світі 2011 року, Париж, як і вся Європа, відчув на собі негативні наслідки дестабілізації у регіоні. Франція та інші

європейські країни зіштовхнулися з міграційною кризою у 2015 році та серією жахливих терористичних атак, які продемонстрували неготовність Франції до прийняття великої кількості біженців, незважаючи на наявність усіх необхідних ресурсів, та виявили прогалини у французькій зовнішньополітичній стратегії. Крім того, на внутрішньому рівні чисельність мігрантів призвела до збільшення рівня безробіття та показників криміналізації французького суспільства. Це можна пояснити слабкістю державної політики, соціокультурними відмінностями чи негативним іміджем ісламу серед французів. Проте, головним є те, що питання боротьби з тероризмом вийшло на порядок денний Франції та входить до нього і сьогодні. Підтверджуючи це, теперішній президент Франції Е. Макрон відзначив, що саме конфлікти в Сирії та Лівії проклали шлях для поширення присутності Росії та Туреччини у окремих районах, а також призвели до зростання радикальних джихадистських утворень, що сьогодні несуть загрозу європейській і французькій безпеці [8].

Для ефективного вирішення проблеми міграції та тероризму Париж запровадив політику, головна мета якої полягає у недопущенні ескалації конфліктів у регіоні та ефективнішому моніторингу міграційних процесів у країні Європейського Союзу. Для реалізації цієї політики було залучено партнерів з африканського континенту та Близького Сходу. Крім того, Франція збільшила свою зацікавленість у середземноморській співпраці як одній із визначальних чинників у боротьбі з міграцією та тероризмом, що, у свою чергу, призвело до покращення відносин Парижу та Анкари за президентства Ф. Олланда [5]. Париж також зайняв роль постійного учасника регіональних ініціатив різноманітних асоціацій, університетів, дослідницьких центрів, фондів тощо. Такий формат

діалогу отримав додатковий імпульс після завершення революційних подій в арабському світі та продовжує розвиватися і тепер. Таким чином, значення регіону у реалізації французьких ініціатив продовжувало рости, і сьогодні Середземномор'я для Франції – ключ до просування власних інтересів та збереження внутрішньої стабільності, а також миру та безпеки у Європі.

Ставши новим французьким президентом у 2017 році, Е. Макрон неодноразово наголошував на стратегічному значенні середземноморського регіону для Європейського Союзу і конкретно Франції. Він продовжив курс своїх попередників, який і сьогодні спрямований на поглиблення діалогу з середземноморськими країнами у рамках ЄС та на індивідуальному рівні. Париж продовжує бути постійним учасником європейських ініціатив щодо регіону, намагаючись таким шляхом просувати і власні інтереси. Крім того, Франція вбачає у цьому можливість для розвитку Європейської стратегічної автономії, яка вже певний час є невід'ємною частиною французької риторики у ЄС. Це питання отримало додаткового імпульсу через початок війни в Україні та неспокійної ситуації на Близькому Сході. Париж наголошує на тому, що ЄС має бути більш автономним і розвивати власну політику безпеки і оборони, чому сприятиме поглиблення діалогу з середземноморськими партнерами на різних рівнях.

Таким чином, сьогодні Париж зосереджений на поглибленні співробітництва з країнами Середземноморського регіону у рамках чималої кількості багатосторонніх ініціатив. Наприклад, ще у 2016 році в Афінах було започатковано «Саміт південних країн ЄС». У 2019 році був скликаний «Саміт двох берегів, Середземноморський форум», потім «Діалог двох берегів» тощо. У рамках зазначених ініціатив Франція робить акцент на співпраці із

середземноморським громадянським суспільством. Зокрема, «Діалог двох берегів» сприяв впровадженню нових ідей, фокус яких був зосереджений на підтримці людської галузі, економічного процвітання та сталого розвитку у країнах зазначеного регіону. Для цього була запроваджена низка проектів, що зосереджувалася на конкретних галузях співробітництва. Наприклад, для просування навчання та професійної інтеграції була заснована Середземноморська мережа «Новий шанс», для залучення інновацій та підприємницької діяльності – «Виникнення Середземномор'я» та інше [3].

Французька енергія також була спрямована на просування неформальних зустрічей в малому форматі Діалогу 5+5, на яких обговорюються шляхи просування інтеграції та ціла низка актуальних питань для країн Середземномор'я (міграція, інфраструктура, освіта, оборона тощо). Крім того, під час свого головування в Раді ЄС, Франція також сприяла поширенню ініціативи «Саміту середземноморських світів». Париж використовує такі гнучкі формати для співробітництва, які покликані задовольнити потреби партнерів, що виникають у конкретних ситуаціях. Під час Близькосхідного Середземноморського саміту 2020 року Е. Макрон заявив, що зв'язок між Францією та Середземномор'ям є непорушним, і додатково відзначив, що його країна може та візьме на себе роль провідного актора у цьому регіоні. Реалізуючи зазначені наміри, Е. Макрон приділяє багато уваги дипломатичній діяльності, концентруючи французькі зусилля на таких сферах співробітництва: мир і безпека, людський розвиток та верховенство права, міграція та мобільність, «зелений перехід» та захист навколишнього середовища, цифровий перехід та процвітання [3].

Однак, на сучасному етапі позиціям Франції у Східному Середземномор'ї та на

Близькому Сході загрожує Туреччина, роль якої у регіоні незмінно зростає. Це, очевидно, кидає виклик французьким планам і посилює політичну та економічну стурбованість Парижу щодо запасів газу [11]. Це пояснюється прагненням Анкари до лідерства у Середземномор'ї, бажанням відігравати роль енергетичного центра та стратегічно важливого союзника для Європи у реалізації економічних ініціатив та підтримці безпеки. Туреччина дійсно є важливим партнером для ЄС та НАТО, чому сприяє військовий потенціал країни, її історичне та культурне значення для Середземноморського регіону [11]. Проте, існуюче напруження між Францією та Туреччиною створює перепони на шляху поглиблення європейсько-турецького співробітництва. Крім того, є ціла низка питань, які сприяли збільшенню напруження у франко-турецьких відносинах. Наприклад, право на розбудову відкритих запасів нафти та газу у регіоні, протилежні позиції стосовно Нагірно-карабахського конфлікту, турецька інтервенція в Лівію тощо.

Новим приводом для загострення відносин став конфлікт між Грецією, Кіпром і Туреччиною з питання використання морських ресурсів в Егейському морі, у якому Франція одразу висловила свою підтримку першим двом країнам. Зокрема, це стосується енергетичної та військової сфер. Бажаючи мобілізувати громадську думку проти Туреччини як на національному, так і європейському рівнях, Париж запровадив антитурецьку політику, одночасно роблячи акцент на підтримці європейських країн, перш за все, як вже зазначалося, Кіпру та Греції [2]. У 2021 році чинності набула двостороння оборонна угода між Францією та Грецією задля протистояння морським операціям Анкари у Середземномор'ї. Е. Макрон таким шляхом не лише укріпив економічне та дипломатичне партнерство з Грецією, а й використовує це як інструмент протидії турецькому домінуванню у регіоні

[8]. Що стосується Кіпру, то у 2020 році між ним і Францією набула чинності угода щодо забезпечення оборонних технологій, спільних військових навчань і координації зусиль у боротьбі з піратством і тероризмом, що є важливим не лише для реалізації французьких цілей, а також підтримки стабільності у Європі, для якої піратство та тероризм є не меншою проблемою. У лютому 2022 були проведені спільні навчання Франції та Кіпру ППО «Талос 2022», що викликало обурення зі сторони Туреччини, яка розцінила цю ініціативу як французьке попередження для Анкари [6].

Для збереження своїх позицій у Середземноморському регіоні Париж також вдався до політики «червоної лінії», яка мала на меті посилення французьких військових повітряних та морських засобів у Східному Середземномор'ї [5]. Зокрема, нещодавно Франція, Греція та Кіпр заблокували фінансування безпілотників Bayraktar та деякої іншої зброї турецького виробництва для України, що мала закуповуватися за кошти ЄС [4]. Франція обґрунтувала це тим, що за домовленістю йшлося про закупівлю за рахунок ЄС оборонної продукції, яка виробляється саме в країнах Європейського Союзу, щоб тим самим підтримати європейську економіку та автономність, а не виробництво у Туреччині. Проте, такі дії призвели до появи труднощів стосовно безперебійного постачання необхідної оборонної продукції до України.

Важливо також відзначити, що незважаючи на французькі прагнення просувати не лише власні позиції у Східному Середземномор'ї, а й інтереси ЄС, положення останнього у регіоні характеризується суперечливістю та певною слабкістю через відсутність узгодженого плану дій щодо регіону та існуючих розбіжностей всередині організації. Хоча Франція, разом з Німеччиною та Італією, продовжує відігравати роль керівника, але їй не

вдається досягнути значних успіхів у розв'язанні питань, пов'язаних з Лівією, Туреччиною та міграцією. Таким чином, ЄС залишається головним економічним і торгівельним партнером регіону, але його дипломатичний вплив значно слабший [10]. У цьому контексті, шляхи розв'язання існуючих конфліктів і збереження основного діалогу між країнами ЄС і середземноморськими партнерами відбувається більше за рахунок спільної участі у ініціативах та проектах НАТО, зокрема, це слугує методом зниження напруги між Францією, Грецією та Туреччиною, проте не розв'язує їхньої суперечки.

Висновки. Середземноморський регіон має стратегічно важливе значення для підтримки стабільності та безпеки Європи, економічного процвітання, а також є платформою для великої кількості інвестиційних та енергетичних проектів. Франція розглядає цей регіон у якості критично важливого для реалізації французьких та загальноєвропейських інтересів, тому політичний фокус країни направлений на залучення середземноморських партнерів до поглиблення діалогу з широкого кола питань. Одночасно зовнішньополітична діяльність Франції спрямована на укріпленні політичної та військової ролі країни у Східному Середземномор'ї, а також посиленні свого впливу в ЄС і збереженні стратегічних позицій в Африці. Париж прагне бути лідером у розбудові європейсько-середземноморського діалогу, одночасно реалізуючи і власні цілі у регіоні. Проте, французькі спроби зрівняти національні інтереси з інтересами ЄС для більш ефективної їх реалізації час від часу призводять до виникнення поточних коаліцій, що веде до послаблення загальної зовнішньої політики організації, що, у свою чергу, робить реалізацію середземноморської політики ЄС та, зокрема, Франції більш складним завданням.

Розпочата Росією війна проти України та загострення арабо-ізраїльського конфлікту призвели до посилення значення Середземномор'я для Франції, як і для інших впливових регіональних та міжнародних гравців. Тому сьогодні Середземноморський регіон характеризується посиленням впливу Туреччини, розвиненим політичним та економічним співробітництвом тощо. Франція прагне утримати свої позиції у Східному Середземномор'ї, конкуруючи з Туреччиною та поширюючи антитурецьку політику на внутрішньому та міжнародному рівнях. Це створює перепони для європейсько-турського співробітництва, яке сьогодні є вкрай важливим для Європи у рамках ЄС-НАТО. Можливо, сучасний стан речей спонукатиме Париж у майбутньому прийняти той факт, що його європейське бачення і, зокрема, середземноморська політика потребують переосмислення та оновлення. ЄС незмінно входить до порядку денного Франції, а євроінтеграція – постійна складова французької зовнішньополітичної концепції, але роз'єднаність всередині організації підриває її функціонування як сильного та сконсолідованого міжнародного гравця, що стоїть на захисті загальноєвропейських інтересів і цінностей, а, отже, і власне французьких інтересів. Однак, чи готова Франція змінити свої переконання та політику у Середземномор'ї на користь реалізації загальноєвропейських цілей шляхом відмови від деяких власних, поки що невідомо.

Список літератури:

1. Adamo K., Garonna P. Euro Mediterranean Integration and Cooperation: Prospects and Challenges. *UNECE Annual Report Economic Essays*. 2009. No2009, Is. 9. URL: https://econpapers.repec.org/paper/eceanprep/2009_5f9.htm. (дата звернення: 20.04.2024)

2. Alaranta T. France in the Eastern Mediterranean and the MENA region's geopolitical competition: French grandeur or European sovereignty? *FIIA Briefing Papers*. 2022. No 337. URL: https://www.fiaa.fi/wp-content/uploads/2022/04/bp337_france-in-the-eastern-mediterranean-and-the-mena-regions-geopolitical-competition_toni-alaranta.pdf. (дата звернення: 20.04.2024)
3. European Union: External Relations. Ministère de l'Europe et des Affaires Étrangères. 2022. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/france-and-europe/france-and-the-european-union/european-union-external-relations/>. (дата звернення: 20.04.2024)
4. Kazantsev-Vaisman A. French Policy in the Mediterranean and Eastern Europe vs Israeli interests. *PSCR-P-BESA Reports*, 2024. No23. URL: <https://besacenter.org/french-policy-in-the-mediterranean-and-eastern-europe-vs-israeli-interests/>. (дата звернення: 20.04.2024)
5. Korpics F. French Interests in the Eastern Mediterranean. In *Focus: The Eastern Mediterranean*. 2021. P. 125–131. URL: https://issuu.com/antalljozseftudaskozpont/docs/infocus_2021-02_theeasternmed_web. (дата звернення: 20.04.2024)
6. Lyman S., Bielousova M. Cyprus–France relations and problems of regional security. *Journal of Economics and International Relation*. 2022. Vol. 15. URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/20835>. (дата звернення: 20.04.2024)
7. Martins V. Towards a Europeanisation of French Mediterranean politics? *Ф: L'Europe en Formation*. 2013. Vol. 2, Is. 368. P. 223–240. URL: <https://www.cairn.info/revue-l-europe-en-formation-2013-2-page-223.htm>. (дата звернення: 20.04.2024)
8. Schmid D. The France–Greece Partnership Beyond the Eastern Mediterranean. *Ifri*. 2022. URL: <https://www.ifri.org/en/publications/notes-de-lifri/french-greek-partnership-beyond-eastern-mediterranean>. (дата звернення: 20.04.2024)
9. Soler i Lecha E. The French Presidency of the EU and the Union for the Mediterranean: Forced Europeanisation? *IEMed Mediterranean Yearbook 2009*. URL: <https://www.iemed.org/publication/the-french-presidency-of-the-eu-and-the-union-for-the-mediterranean-forced-europeanisation/>. (дата звернення: 20.04.2024)
10. Turbulence in the Eastern Mediterranean: Geopolitical, Security and Energy Dynamics. *IISS. Strategic Dossier Preview*. 2023. URL: <https://www.iiss.org/publications/strategic-dossiers/strategic-dossier-preview-turbulence-in-the-eastern-mediterranean/>. (дата звернення: 20.04.2024)
11. Yildirim G. Deciphering France's Mediterranean and Foreign Policy against Turkey. *Insight Turkey*. 2021. Vol. 23, Is. 1. P. 161–181. URL: https://www.researchgate.net/publication/350003292_Deciphering_France%27s_Mediterranean_and_Foreign_Policy_against_Turkey. (дата звернення: 20.04.2024)

Runieieva V. A. – student of the Faculty of the International Relations, Political Science, and Sociology of Odesa I. I. Mechnikov National University.

FRANCE'S POLICY IN THE EASTERN MEDITERRANEAN: PRIORITIES AND CHALLENGES

The article is devoted to the study of France's Mediterranean policy, identification of the country's main goals in the region, and analysis of its role in promoting the EU's interregional cooperation with the Eastern Mediterranean countries. Particular attention is paid to identifying priority areas of cooperation between France and its Mediterranean partners, analyzing the French initiative to create a Union for the Mediterranean and the role of Turkey in shaping the country's current policy towards the region.

Key words: France, EU, initiative, Eastern Mediterranean, cooperation.

*Рекомендовано до друку –
к. політ. н., доцентом Максименко І. В.*

Стаття надійшла в редакцію 16.05.2024 р.